

## POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania R.G.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 13 lipca 2023 r.,

wniosku ubezpieczonej z dnia 10 czerwca 2023 r. o wyłączenie sędziego Sądu

Najwyższego R. D. od rozpoznania sprawy I USK 245/22,

**wyłącza sędziego Sądu Najwyższego R.D. od rozpoznania sprawy I USK 245/22.**

## UZASADNIENIE

Skarżąca R.G., reprezentowana przez radcę prawnego G.C., w dniu 20 czerwca 2023 r. wniosła o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.D. od rozpoznania jej skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 7 kwietnia 2022 r., III AUa 64/22, którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 23 listopada 2021 r., VI U 2349/20 i oddalono odwołania R.G. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (organ rentowy) z 28 lipca 2017 r. ponownie ustalających wysokość należnej jej emerytury i renty inwalidzkiej.

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie SSN - R.D. skarżąca podniosła, że jej wniosek jest uzasadniony wątpliwościami wyartykułowanymi w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Trybunału Sprawiedliwości UE oraz

sądów powszechnych i administracyjnych, względem sposobu powołania sędziów po zmianach wprowadzonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw. Powołała się między innymi na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, w której przyjęto, że „Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1.” Skarżąca podniosła, że nie zapewniono jej prawa do sądu zgodnie z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowiek i Podstawowych Wolności i że dąży do rozpatrzenia jej sprawy przez niezależny Sąd, zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Wskazała, że powyższe stanowisko potwierdzają orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach Xero Flor w Polsce sp. z o.o. (skarga nr 4907/18), Broda i Bojara (skargi nr 26691/18 i 27367/18), Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga 43447/19), Dolińska-Ficek i Ozimek (skargi nr 49868/19 i 57111/19), Advance Pharma sp. z o.o. (skarga nr 1469/20) oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21, który wskazuje, że zmiany w polskim systemie sądownictwa stanowią naruszenie zasady skutecznej ochrony sądowej oraz niezawisłości sądów.

Wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego - R.D. od rozpoznania sprawy został na zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zarejestrowany w kontrolce spraw incydentalnych i skierowany do rozpoznania przez jednoosobowy skład Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie R.D. jest zasadny.

Po pierwsze, przypomnieć trzeba, że w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego - Izba Cywilna, Karna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2000 nr 2, poz. 1 i OSNC 2020 nr 4,

poz. 34) przesądzono, że udział osoby powołanej na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), prowadzi w każdym przypadku do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczności składu tego Sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. Uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 ze zm.), z chwilą jej podjęcia, uzyskała moc zasady prawnej, co powoduje, że każdy skład orzekający, w tym także skład jednoosobowy, jest nią związany. Zatem nie można przyjąć odmiennej interpretacji przepisu wyłożonego w tej uchwale, dopóki nie nastąpi odstępianie o zasady prawnej przez odpowiedni skład Sądu Najwyższego. Jednocześnie nie ma podstaw do przyjęcia, że skutki wynikające z powołanej uchwały zostały zniwelowane werdyktem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (OTK-A 2020 poz. 61), co w ostatnim czasie wyjaśnił Sąd Najwyższy (zob. szerzej uzasadnienie uchwały z 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, LEX nr 3329817).

Po drugie, oceniając zasadność wniosku nie można stracić z pola widzenia utrwalonego już orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, do którego nawiązuje skarżąca w uzasadnieniu wniosku (zob. m. in. wyroki: z 22 lipca 2021 r., Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19; z 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skargi nr 49868/19 i 57511/19; z 3 lutego 2022 r., Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20). W powołanych orzeczeniach przesądzono, że orzekanie przez osoby powołane do Sądu Najwyższego na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. stanowi naruszenie prawa do sądu i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej Konwencja), sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284). Z tego względu orzeczenie wydane z udziałem wadliwie powołanego sędziego stanowi naruszenie prawa do sądu gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 19 ust. 1 akapit drugi

TUE oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 ust. 1 Konwencji.

Po trzecie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono stanowiska, że w sytuacji wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu należy podjąć wszelkie środki zapobiegające, a jednym z nich jest instytucja wyłączenia sędziego (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22, LEX nr 3375645; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22, LEX nr 3370369; z 28 lipca 2022 r., V KO 69/22, LEX nr 3375652; z 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21, LEX nr 3262183). Wypracowanej zasady nie może, z przyczyn już wyżej omówionych, znosić wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 stycznia 2022 r., P 10/19 (OTK-A 2022, poz. 14). Natomiast naruszenie opisanych wyżej standardów może doprowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej Państwa (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 377/22, OSNK 2022 nr 6, poz. 22), a tego typu konsekwencji należy unikać, licząc jednocześnie, że racjonalny ustawodawca konwaliduje w końcu ułomny mechanizm, skoro procedura nominacyjna, wykazująca nadmierny wpływ władzy ustawodawczej i wykonawczej na powoływanie sędziów, jest ze swej strony niezgodna z art. 6 ust. 1 Konwencji, a przepis ten stanowi o prawie do sprawiedliwego i publicznego rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 49 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 4 k.p.c.).

[as]